

Література:

1. Бухгалтерський облік та внутрішній аудит у державному секторі / І.К. Дрозд, М.В. Кужельний, Л.Г. Ловінська, С.В. Свірко, О.О. Чечуліна – Т.2, Ч.2. – Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту державного сектору – К.: Аграрна наука, 2009 – 192 с.
2. Чечуліна О.О. Управління ризиками як компонента системи внутрішнього контролю державних установ // Вісник КНУ ім. Т.Г. Шевченка – 2011 – № 130 – с. 40-42.

УДК 657

Макарович В.К., здобувач
Житомирський державний технологічний університет

АНАЛІЗ РИЗИКІВ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Факторинг створює основу стійкого економічного розвитку бізнесу. Перевагою факторингу є збільшення ліквідності, що у свою чергу веде до росту підприємства.

Здійснення факторингових операцій супроводжується різного роду ризиками для всіх учасників факторингового процесу. У зв'язку з тим, що подібні операції є новими для українського ринку, фахівцями остаточно не сформована методика і необхідний інструментарій по оцінці і попередженню ризиків, пов'язаних з їх проведенням, що зумовлює необхідність поглибленого дослідження даного аспекту.

Прогнозування ефективності факторингових операцій для господарюючих суб'єктів, які беруть участь в них, значною мірою визначається адекватною оцінкою різноманітних ризиків, що виникають при їх реалізації.

Управління ризиками повинно забезпечувати безперервність бізнесу у всіх учасників факторингового процесу.

Основним завданням управління ризиками є зіставлення дохідності з безпекою і ліквідністю в процесі управлінської діяльності, що неможливо без аналізу ризику.

Аналіз факторингових ризиків передбачає застосування системи спеціальних знань з дослідження економічних явищ і процесів за невизначеності та конфліктності з метою отримання якісної та кількісної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень з урахуванням ризику.

Проведення аналізу факторингових ризиків дає змогу учасникам прийняти рішення стосовно доцільності участі у факторинговому процесі, передбачити методи захисту від можливих ризиків і забезпечити своїх потенційних партнерів і контрагентів необхідною інформацією.

При аналізі ризиків факторингових операцій пропонуємо дотримуватися концептуальної схеми, яка побудована на основі застосування критеріїв, розроблених американським експертом в області ризикології Б. Берлімером [1].

Початковим етапом процесу управління ризиком є аналіз ризику. Метою цього аналізу є отримання необхідної інформації про структуру, властивості об'єкта і наявність ризиків. Інформації, одержаної за результатами аналізу повинно бути досить для того, щоб приймати адекватні рішення на наступних стадіях. Аналіз і оцінювання ризиків факторингових операцій передбачає визначення ступеня можливості виникнення ризику і величини втрат.

У цьому питанні заслуговує на увагу думка ряду дослідників [1] про комплексний аналіз ризиків, який передбачає їх оцінювання в двох аспектах: кількісному і якісному.

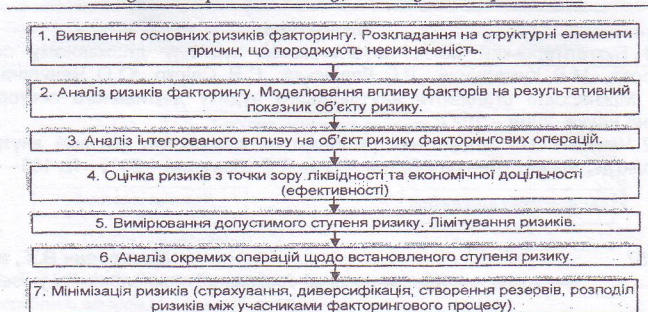

Рис. 1. Схема аналізу ризиків за факторинговими операціями

Переважає більшість науковців, які досліджують проблеми оцінки ризиків, вважають, що якісний аналіз є складнішим етапом загального аналізу ступеня ризику.

Особливу роль при якісному аналізі факторингових ризиків відіграє інформаційне забезпечення. Інформаційне забезпечення виступає одночасно і джерелом даних, і засобом зниження ризиків. Однак, при цьому, необхідно враховувати співвідношення вартості та корисності отримання інформації.

Джерелами інформації для оцінки факторингових ризиків є:

- документація (внутрішні документи учасників факторингових операцій – фінансова і управлінська звітність, господарські договори, розпорядчі документи; зовнішні документи – законодавчі акти, документи спеціалізованих фірм, що досліджують ринок факторингу);

- результати, отримані шляхом спостереження;

- дані про зовнішні і внутрішні взаємозв'язки учасників факторингових операцій.

Доповнює якісний аналіз кількісна оцінка факторингових ризиків.

Кількісний аналіз ризиків – числове визначення величини окремих видів ризиків, а також сукупного ризику всього вибраного напрямку.

При проведенні кількісного аналізу необхідно враховувати: фактори, що породжують ризик; доступність інформації, що характеризує ризик; переваги; ставлення особи, що приймає рішення, до ризику, її професійна підготовка; кількість часу, відведеного на ухвалення рішення.

За результатами дослідження, вважаємо, що теорію та моделювання ризиків факторингу необхідно розглядати та структурувати на засадах системного аналізу за такою концептуальною схемою: якісний аналіз ризиків факторингу; кількісний аналіз ризиків факторингу; система показників кількісної оцінки ступеня ризиків; моделювання ризиків факторингу; основні (інваріантні) підходи до оптимізації управління ризиками факторингових операцій.

Комплексний аналіз ризиків факторингових операцій дасть можливість вирішувати практичні завдання по їх управлінню.

Перспективним напрямом є дослідження методів аналізу і оцінки факторингових операцій в умовах ризику – орієнтованого управління.

Література:

1. Кононенко Р.М. Оцінка ризику при прийнятті управлінського рішення [Електронний ресурс] / Р.М. Кононенко // VI Міжнародна науково – практична інтернет – конференція “Актуальні проблеми сучасних наук” – 2010. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/V15_APSN_2010/Economics/67329.doc.htm